

Beleidsregel geluid bij evenementen in de open lucht in de gemeente Leeuwarden (Maart 2015)

Inhoudsopgave:

Inleiding	Pag. 3
Beleidsregel	Pag. 5
Tabel	Pag. 7
Toelichting	Pag. 9

Inleiding

Voorkomen en beperken van geluidsoverlast

We hebben een levendige gemeente met aansprekende evenementen, zoals onder andere het Fries Straatfestival, Bevrijdingsfestival, skûtsjesilen en opening watersportseizoen. Dat willen we ook zo houden. Om overlast voor omwonenden te beperken worden geluidsnormen opgelegd en worden grenzen gesteld aan de eindtijden en het aantal dagen waarop evenementen met veel geluid mogen plaatsvinden. In het centrum mag er meer dan in de wijken buiten het centrum. De drukte, de levendigheid van de binnenstad is een kwaliteit. In de binnenstad en op de locaties, genoemd in de tabel, kan daarom wat meer dan in een woonwijk (in een buitenwijk) van de stad, waar rust en een goed woonklimaat vooral een kwaliteit zijn. Wel gelden voor specifieke evenementen in woonwijken en dorpen 'oude' rechten voor het organiseren van een wijk- of dorpsfeest. De wijk- en dorpsfeesten worden ook weer op basis van oude rechten in het beleid opgenomen.

Het huidige geluidbeleid voor evenementen in de gemeente Leeuwarden is vastgelegd in onderstaande beleidsnotities:

1. Deel A van "Ontheffingen voor geluid, hoe gaat de gemeente daar mee om? Levendigheid in de hoofdstad: geluid bij evenementen" (2004);
2. Evaluatie beleid "Levendigheid in de hoofdstad: geluid bij evenementen (2010);
3. Notitie monitoring en evaluatie wijzigingen in het geluidbeleid (2012).

De notitie uit 2010 is een evaluatie van de beleidsnotitie van 2004. De notitie van 2012 is weer een evaluatie van de notitie uit 2010. In de loop van de tijd zijn aan de hand van het eerste basisdocument enkele bijstellingen van het beleid doorgevoerd. Om overzicht en duidelijkheid te creëren wordt het geluidbeleid bij evenementen nu vastgelegd in één beleidsregel. In aparte beleidsregels wordt het beleid voor (horeca) inrichtingen en voor bouwactiviteiten opgenomen.

Een tweede reden om de beleidsregel te herzien, is dat we in deze beleidsregel het aspect "beleving", dus hoe ervaart de omgeving (bewoners van nabijgelegen woningen en woonwijken) een evenement, willen betrekken. Dit doen we omdat de laatste jaren het type muziek dat ten gehore wordt gebracht tijdens een groot aantal evenementen is veranderd. Er wordt steeds meer muziek ten gehore gebracht waarin lage tonen (bassen) overheersen.

De meeste grootschalige evenementen vinden plaats in de binnenstad van Leeuwarden en in Grou. Met grote muziekevenementen worden evenementen bedoeld die een geluidsontheffing nodig hebben en die, afhankelijk van het tijdstip van uitvoering, meetellen bij te verlenen geluidsontheffingen. Er mogen per locatie maximaal 12 geluidsontheffingen verleend worden. Het 12-dagen criterium is ontstaan door jurisprudentie en is gebaseerd op het uitgangspunt dat de geluidsoverlast dan nog incidenteel is te noemen en niet structureel. Rekening houdend met de omgeving en naar aanleiding van binnengekomen meldingen over geluidsoverlast veroorzaakt door evenementen, is het gewenst aandacht te besteden aan de hinderbeleving.

Vele factoren spelen een rol bij die hinderbeleving. Geluidhinder is heel persoonlijk. Het stellen van een maximale dB(A) en dB(C) norm is niet afdoende om alle hinder te beperken. Voldoende nachtrust is een erg belangrijk aspect. Daarom adviseren wij het volgende:

- Voldoende geluidruimte bieden voor grote muziekevenementen door het hanteren van een geluidsnorm van 85 dB(A);
- Bescherming van omwonenden: de eindtijden voor evenementen die door de week (maandag tot en met donderdag) plaatsvinden stellen op 23.00 uur en in het weekend, vrijdag en zaterdag en op dagen gevolgd door een nationale feestdag, stellen op 24:00 uur;

- Naast het hanteren van dB(A) normen, een dB(C) norm in te voeren voor lage tonen.

Zich verplaatsende geluidmakende activiteiten vallen niet onder de reikwijdte van deze beleidsregel. Omroepinstallaties, draaiorgels, fanfarekorpsen of drumbands die niet langer dan een uur op een bepaalde locatie staan opgesteld of optreden vallen eveneens niet onder de reikwijdte van deze beleidsregel. Voor deze activiteiten kan eventueel wel een andere vergunning nodig zijn, bijvoorbeeld op grond van de Algemene plaatselijke verordening Leeuwarden (APV).

Wettelijk kader

In hoofdstuk 4 van de APV staat in artikel 4.6 dat het verboden is om buiten een inrichting, in de zin van de Wet milieubeheer, toestellen of geluidsapparatuur in werking te hebben of handelingen te verrichten op een zodanige wijze dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.

Het college kan ontheffing verlenen van dit verbod.

In deze beleidsnotitie is uiteengezet in welke situaties, en onder welke voorwaarden de gemeente Leeuwarden een geluidsontheffing kan verlenen voor het organiseren van evenementen met een openbaar karakter.

Beleidsregel

Geluidnorm voor 'grote' muziekevenementen

Er is kritisch gekeken naar de huidige geluidnorm van 85 dB(A) voor 'grote' muziekevenementen, omdat wij regelmatig klachten ontvangen over deze evenementen. Het is echter niet te verwachten dat bij het stellen van een lagere norm het nog haalbaar is om in de binnenstad aansprekende muziekevenementen te organiseren. Dit heeft te maken met het benodigde geluidsniveau voor muziek om het evenement tot zijn recht te laten komen en de afstanden tot omliggende woonbebouwing in de binnenstad. Om daadwerkelijk de geluidhinder te verminderen zou het geluidsniveau met minimaal 15 dB(A) naar beneden moeten. Hierdoor zouden muziekevenementen in de binnenstad niet meer mogelijk zijn. Gezien het belang van deze evenementen voor de gemeente Leeuwarden, achten wij dat niet acceptabel. Bovendien veroorzaakt het aanwezige publiek al zodanig veel geluid dat een geluidsniveau van 85 dB(A) noodzakelijk is om boven het geluidsniveau van het publiek uit te komen.

De hinder kan beperkt worden door het hanteren van eindtijden, (zondag t/m donderdag tot 23.00 uur en vrijdag, zaterdag en op dagen gevolgd door een nationale feestdag tot 24.00 uur), het hanteren van een dB(C) norm (lage tonen/bassen), en een lagere norm voor alle andere evenementen. Deze lagere norm, 70 dB(A), is bedoeld voor evenementen zoals een braderie, kleinschalige evenementen, straat BBQ's en sportevenementen. Bij deze evenementen is de muziek bijzaak en meer bedoeld als sfeermuziek. Ook de verslaggeving door speakers bij bijvoorbeeld een sportevenement zou prima mogelijk moeten zijn bij een lagere geluidsnorm.

Voor de Groene Ster hebben wij geluidsniveaus vastgesteld voor enkele referentiepunten. Zie bijgevoegde plattegrondtekening.

Meerdaagse festivals zijn mogelijk in de Groene Ster met een eindtijd van 03.00 uur (zie de voorwaarden in de matrix). Na 03.00 uur mag op de referentiepunten geen muziekgeluid van het evenement op de Groene Ster meer hoorbaar zijn. Tussen de eindtijd op de ene dag en de begintijd op de volgende dag zit tenminste 8 uren.

Invoering geluidsnorm dB(C)

Om de hinder vanwege lage tonen enigszins te beperken wordt de normeenheid dB(C) ingevoerd. Dit heeft te maken met het frequentiespectrum van muziekgeluid en de hinderbeleving van lage frequenties. Omdat in de buitenlucht de midden en hoge tonen sneller/beter dempen dan lage tonen, veroorzaakt met name 'dance' muziek, waar veel lage tonen in zitten, in de omgeving meer hinder. Door dit effect blijven vooral op wat grotere afstand de lage tonen hoorbaar. Deze dringen ook gemakkelijker door in geluidsgevoelige gebouwen terwijl hogere tonen worden tegengehouden door de muren enz. Lage tonen (bassen) zijn daarom bijna altijd bepalend voor de hinderbeleving.

Tot op heden zijn in de diverse beleidsnotities uitsluitend de geluidsnormen aangegeven met dB(A) waarden. Deze eenheid is ontstaan vanuit de beoordeling van structureel bedrijfslawaaai. Voor de beoordeling van dit soort bedrijfslawaaai is gebleken dat het A-filter een goede hindermaat is. Bij muziekgeluid tijdens evenementen gaat het echter om hogere niveaus waarbij de lage frequenties een grote rol spelen in de hinderbeleving. Als hindermaat is hiervoor het C-filter geschikter. Daarom zal naast het hanteren van de dB(A) norm, ook de dB(C) norm gebruikt gaan worden.

Het afgelopen jaar zijn bij veel evenementen (Queensday, Bevrijdingsfestival, Dancetour, Hemels, Into the Grave, Leip etc.) ook de dB(C) niveaus gemeten. Dit leverde dB(C) niveaus op van 99 tot 119

dB(C). Waar het ene dance-evenement dB(C) niveaus laat zien van 119 dB(C)) heeft een ander dance-evenement voldoende aan 99 dB(C) .

Om de lage tonen in te perken wordt een dB(C) norm in de vergunning opgenomen van 100 dB(C). Deze dB(C) norm bedraagt 15 dB meer dan de dB(A) norm en is gebaseerd op ervaringen van andere gemeenten die ook een dB(C) norm hanteren. Het verschil van 15 dB tussen dB(A) en dB(C) zorgt ervoor dat het aandeel lage tonen bij veel van de muziekevenementen wordt ingeperkt. Deze inperking is echter niet zodanig dat deze muziekevenementen niet meer tot hun recht komen.

Wijzigingen t.o.v. het huidige beleid

Nu is het nog mogelijk om naast 85 dB(A) tot 23.00 uur, evenementen op vrijdag en zaterdag te organiseren met een geluidsniveau van 75 dB(A) tot 01.00 uur met een maximum van 12 keer per jaar per locatie. Deze laatste norm en eindtijd komen in het nieuwe beleid niet terug. In de praktijk blijkt dat er weinig behoefte is om evenementen te organiseren met een geluidsniveau van 75 dB(A) tot 01.00 uur. Alle evenementen op zondag t/m donderdag eindigen om 23.00 uur. Op vrijdag en zaterdag wordt het mogelijk evenementen te organiseren tot 24.00 uur. De norm voor 'grote' muziekevenementen blijft 85 dB(A) met een maximum van 12 keer per jaar per locatie. Voor het bepalen van het aantal van 12 maal worden de evenementen meegeteld die op de zondagen plaatsvinden of die plaatsvinden na 19:00 uur met een geluidsniveau van 85 dB(A) en 100 dB(C). Ook wordt het mogelijk om binnen het maximum van 12 keer per locatie de avond/nacht voorafgaand aan een nationale feestdag een evenement te organiseren tot 24.00 uur met een geluidsniveau van 85 dB(A) en 100 dB(C). Voor het Wilhelminaplein geldt een uitzondering. Hiervoor geldt een aantal keer per jaar een hoger geluidsniveau omdat grote muziekevenementen hier met een norm van 85 dB(A) niet voldoende tot hun recht komen. Zie de tabel op pagina 8 en 9.

Overige evenementen krijgen ten hoogste 70 dB(A) aan geluidsruijnte. Deze geluidsruijnte is bedoeld voor evenementen met sfeermuziek/achtergrondmuziek, kleinschalige evenementen en sportevenementen. Deze tellen niet mee in het aantal van maximaal 12 keer per jaar per locatie. Voor evenementen die plaatsvinden op grote afstand van geluidsgewoelige gebouwen, zoals de Groene Ster, worden in de ontheffing referentiepunten opgenomen waarop de geluidsnormen van toepassing zijn. Omdat de referentiepunten op grotere afstanden tot de bron liggen dan de meetpunten in de binnenstad, is het stellen van een dB(C) norm op deze referentiepunten niet hanteerbaar. Om toch met deze norm rekening te kunnen houden mag ter plaatse van bijvoorbeeld de regietoren het dB(C) niveau niet meer dan 15 dB hoger zijn dan het daar ter plaatse gemeten dB(A) niveau.

Gemotiveerd afwijken

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de mogelijkheid om af te wijken van de uitgangspunten in deze beleidsregel. Dit afwijken is gemandateerd aan de directeur. Indien besloten wordt om een ontheffing te verlenen die niet binnen de uitgangspunten past, dan dienen de omwonenden hierover geïnformeerd te worden. Bij grootschalige evenementen kan dit in de vorm van een informatieve bijeenkomst naast het informeren per brief, een wijkkrant of het Huis aan Huis blad. Bij kleinschalige activiteiten kan volstaan worden met een informatiebrief.

Samenvattend

Het geluidbeleid van de gemeente Leeuwarden is overzichtelijk weergegeven in onderstaande tabel.

Evenementen	Geluidsnormen:	Eindtijd	Aantal keer per jaar	Bijzonderheden
Evenementen met sfeermuziek/achtergrondmuziek, kleinschalige evenementen zoals buurt- en straatbarbecues en sportevenementen	70 dB(A) op een geluidsgevoelige gevel en/of op een afstand van 50 meter vanaf de bron	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur.	n.v.t.	Alle locaties in de gemeente Leeuwarden
Evenementen/activiteiten waar een hoger geluidsniveau nodig is zoals muziekevenementen.	85 dB(A) en/of 100 dB(C)	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur.	12 keer p/j als het evenement doorgaat na 19:00 uur of op een zondag plaatsvindt overeenkomstig de Zondagswet.	Alle locaties in de gemeente Leeuwarden Fries Straatfestival telt als één ontheffing. Voor het Wilhelminaplein geldt de uitzondering dat van de twaalf keer, maximaal drie keer per jaar een evenement mag worden georganiseerd met een maximaal geluidsniveau van 95 dB(A) en 110 dB(C). *
Lunatokermis en Kermis Wilhelminaplein	85 dB(A) en/of 100 dB(C)	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur		Eén meerdaagse kermis telt niet mee voor het bepalen van de 12 ontheffingen.
Groene Ster	Op de referentiepunten (zie bijgevoegd kaartje) worden geluidsniveaus vastgelegd tot 23.00/24.00 uur;	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur.	12 dagen p/j	Geluidsniveaus worden afhankelijk van het evenement vastgesteld voor enkele referentiepunten (zie bij voorbeeld bijgevoegde kaartje). Meerdaagse festivals zijn mogelijk in de Groene Ster. Op vrijdag en zaterdag en maximaal drie donderdagen per jaar geldt een eindtijd van 03.00 uur . Tussen 23.00/24.00 uur en 03.00 uur zijn de geluidsniveaus 20 d(B) lager dan de niveaus op de referentiepunten. Tussen de eindtijd op de ene dag en de begintijd op de volgende dag zit tenminste 8 uren. ***

Prinsentuin	75 dB(A)	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur.	20 keer p/j	10 geluidsontheffingen zijn gereserveerd voor Stichting Activiteiten Prinsentuin. (De maximaal 20 ontheffingen, waarvan 10 voor die stichting, zijn gebaseerd op oude rechten)
Wijkfeesten	85 dB(A) en/of 100 dB(C)	Zo t/m do 23.00 uur; Vrij/zat/de dag voorafgaand aan een nationale feestdag 24.00 uur.	Maximaal 3 dagen per jaar	Het betreffen uitsluitend wijkfeesten die georganiseerd worden door de wijkvereniging.
Dorpsfeesten	85 dB(A) en/of 100 dB(C)	2 dagen tot 02.00 uur en 3 dagen tot 24.00 uur. **	Maximaal 5 dagen per jaar	Het betreffen uitsluitend dorpsfeesten die georganiseerd worden door de dorpsvereniging.
(Dorps-)feesten met een bijzonder karakter	85 dB(A) en/of 100 dB(C)	Eén dag tot maximaal 02.00 uur per evenement		Bijvoorbeeld: Drakenbootrace in Wartena; Eindejaarsfeest.

*

Tegen het Wilhelminaplein aan liggen woningen. Als het Wilhelminaplein vol staat met bezoekers van een evenement, bedraagt het geluidsniveau dat deze bezoekers veroorzaken ca. 80 tot 85 dB(A) op de gevel van de dichtstbijzijnde woningen (voorbeeld, Opening Nieuw Zailand, Kytteman Orchestra). Om bij een muziekevenement het muziekgeluid goed tot zijn recht te laten komen is een hoger geluidsniveau nodig dan dat gemaakt wordt door de bezoekers. Daarom mag jaarlijks maximaal drie keer per jaar een evenement georganiseerd worden met een geluidsniveau van maximaal 95 dB(A) en 110 dB(C). Hierbij is uitgegaan van eenzelfde bronniveau als bij evenementen op het Oldehoofsterkerkhof, wat daar resulteert in een geluidsniveau van 85 dB(A) en 100 dB(C) op de gevel van de dichtstbijzijnde woning.

De bevindingen van deze norm en het aantal keren dat dit toegestaan is, zullen met de eventueel binnengekomen reacties na twee jaar worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgesteld.

De normstelling van 85 dB(A) voor de evenementen in Grou zal ook na twee jaar worden geëvalueerd. Deze zal, als uitgeluidsmetingen en reacties vanuit het dorp blijkt dat dit nodig is, worden bijgesteld.

**

De eindtijd voor dorpsfeesten is gebaseerd op oude rechten. Die evenementen worden georganiseerd voor en door het dorp en daardoor gedragen door de inwoners van het betreffende dorp.

***

Bij verschillende evenementen die daags na elkaar plaatsvinden op dezelfde locatie moet net als bij meerdaagse evenementen minimaal een rusttijd van tenminste 8 uren worden aangehouden.

Op de referentiepunten 1 t/m 3 tot 23.00/24.00 uur 75 dB(A) en van 23.00/24.00 uur tot 03.00 uur 55 dB(A). Op referentiepunt 4 en 5 tot 23.00/24.00 uur 80 dB(A) en van 23.00/24.00 uur tot 03.00 uur 60 dB(A).

Ter plaatse van de regietoren /f.o.h. (front of house) mag het dB(C) niveau niet meer dan 15 dB hoger zijn dan het dB(A) niveau.

Bij meerdaagse evenementen in de Groene Ster zullen in de vergunning voorwaarden worden opgenomen voor continue monitoring van het geluid door de organisatie en de wijze waarop de organisatie continue geluidmetingen moet uitvoeren. Deze voorschriften hebben onder andere betrekking op de te gebruiken geluidmeters, wijze van meten van het geluid, plaats van de geluidmeters. Daarvoor moeten de best beschikbare technieken worden aangehouden.

Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, veroorzaakt door het ten gehore brengen van muziekgeluid, geldt dat het niveau op de in de tabel genoemde datum en tijdstippen, gemeten en beoordeeld volgens de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999" niet meer mag bedragen dan de in bovengenoemde tabel aangegeven waarden. De genoemde waarden worden gemeten op de gevels van geluidsgevoelige gebouwen, bijvoorbeeld woningen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en onderwijsgebouwen en/of nadere te bepalen referentiepunten.

Toelichting

Gezondheidsbescherming voor bezoekers en omwonenden

De individuele beleving van geluid speelt een belangrijke rol bij de vraag of iets als hinder wordt ervaren. Naast geluidsstrekte zijn elementen als attitude en geluidsgevoeligheid heel belangrijk. Ongewenste of afwijkende geluiden in de woonomgeving kunnen bij de bewoners tot gevoelens van irritatie, wrevel, afkeer, boosheid en ergernis leiden. Dit wordt geluidhinder genoemd. Of een geluid daadwerkelijk tot hinder leidt, verschilt van persoon tot persoon en van situatie tot situatie. Wat voor de één een uitermate prettig geluid is, kan voor de ander een bron van hevige irritatie zijn. Geluidhinder kan tot gezondheidseffecten bij de betrokkene leiden vanwege de stressreacties en slaapverstoring. Reacties op geluid zijn gedeeltelijk ook afhankelijk van de karakteristieken van het geluid (bijvoorbeeld intensiteit, frequentie, duur en betekenis). Daarnaast spelen zogenaamde niet-akoestische aspecten een belangrijke rol, zoals de context waarin iets plaatsvindt, de wijze waarop men over de bron en de geluidsproducent denkt (attitude), verwerkingsgedrag, angst, de kwaliteit van de informatievoorziening over de geluidsbron en de geluidsgevoeligheid. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat hinderbeleving beïnvloed wordt door de volgende factoren:

Akoestische factoren

1. De hoogte van het geluidsniveau;
2. Frequentie van de hoge geluidsniveaus;
  - Hoe vaker deze per jaar optreden, hoe eerder ze als hinderlijk wordt ervaren
3. Tijdstip van de dag waarop ze optreden (dag, avond, nacht);
  - Overdag is men vaak aan het werk
  - De nachtrust is uiterst belangrijk
4. De duur van het evenement;
5. Maskerend effect door het overige geluid in de omgeving;
  - Als het geluid wegvalt tegen het omgevingsgeluid wordt het minder snel als hinderlijk ervaren
6. Karakter van het geluid (impulsachtig, herkenbaarheid, tonaal, muziek)
  - Type muziekevenement/muzieksoort. House, pop, klassiek etc.

Niet akoestische factoren

Geluidhinder ontstaat in veel gevallen door zogenaamde niet-akoestische factoren. Communicatie is hierbij een zeer belangrijke factor. Men is in veel gevallen onbekend met het geluid of is niet op de hoogte waar het geluid vandaan komt en hoe lang het geluid aanwezig zal zijn. Op het moment dat een melder aan de veroorzaker aangeeft dat er overlast is, heeft de overlast bij de melder al een drempel bereikt terwijl de veroorzaker zich van geen geluidhinder bewust is. Vervolgens geeft een actie een reactie en is het vaak moeilijk communiceren. De melder is inmiddels gefocust op het geluid en gaat zich er meer en meer aan storen.

Niet akoestische factoren zijn:

7. Het zich wel of niet kunnen onttrekken aan de geluidsbron (vermijdbaarheid, rustige plek opzoeken);
8. Mate van voorspelbaarheid van het geluid (hinderbeleving is lager als het geluid valt te voorspellen qua tijdstip, karakter en duur, hierdoor kan men zich erop instellen); hierbij is informatievertrekking van belang;
9. Algemene houding ten opzichte van de geluidsbron (hoe iemand denkt over het sociale en economische belang van de geluidsbron);
10. De mate waarin het geluid beheerst kan worden door de initiatiefnemer en de gemeente (naarmate er meer mogelijkheden zijn om wat aan het geluid te doen, wordt er minder geaccepteerd).

Slaaptijden/nachtrust

De slaaptijden van mensen lopen nogal sterk uiteen. Naar schatting slaapt ongeveer 15 procent van de volwassenen vóór 23.00 uur 's-avonds en 50 procent nog na 7 uur 's-morgens.

De gemiddelde slaaptijd ligt tussen de 7 en 8 uur. Gedurende het weekend en op werkdagen is er vaak wel een verschil in slaaptijd. Op vrijdag en zaterdagavond gaan mensen over het algemeen wat later naar bed en staan 's morgens wat later op dan op een werkdag.

Voor omwonenden zijn hinder en slaapverstoring de belangrijkste kritiekpunten bij evenementen. Met vastgestelde eindtijden voorziet het gemeentelijk beleid in enige mate in maatregelen om slaapverstoring te beperken. Door van zondag tot en met donderdag eindtijden aan te houden van 23.00 uur, is het mogelijk dat als mensen ontwaken om 07.00 uur een ongestoorde slaap van 8 uur te garanderen. Evenementen mogen dan ook niet voor 07.00 uur beginnen.

Zondagswet

In overeenstemming met de Zondagswet, artikel 2, is het verboden om op zondag en op christelijke feestdagen in de nabijheid van kerken of andere gebouwen voor de openbare eredienst in gebruik, zonder strikte noodzaak gerucht te verwekken waardoor een godsdienstoefening wordt gehinderd. In beginsel wordt geen medewerking verleend aan luidruchtige activiteiten op zondagen vóór 13.00 uur.

Aanvullende maatregelen om de hinder zoveel mogelijk te beperken

Om de hinder zoveel mogelijk te beperken, hanteert de gemeente Leeuwarden de onderstaande uitgangspunten.

- Beperking van geluidbelasting door formulering van geluidnormen voor verschillende typen evenementen (grote muziekevenementen, evenementen met sfeermuziek, kermis);
- Voor zover mogelijk is de afstand tussen de geluidbronnen en geluidsgevoelige gebouwen zo groot mogelijk houden;
- Maximaliseren van het aantal grote muziekevenementen per locatie (maximaal 12);
- Burgers ruim van te voren informeren over komende evenementen (evenementenkalender) zodat zij hierop kunnen anticiperen;
- Burgers informeren over het geluidbeleid bij evenementen en het toezicht hierop;
- Burgers door de organisator laten informeren over een aanstaand evenement (huis-aan-huisblad, nieuwsbrief, bewonersbijeenkomst);
- Burgers informeren waar ze terecht kunnen met klachten;
- Publiceren verleende ontheffingen;
- Organisaties van grote muziekevenementen moeten bij de aanvraag om een evenementenvergunning met geluidsontheffing een geluidplan aanleveren. Uit het geluidplan moet blijken of aan de geluidsnorm(en) kan worden voldaan.

Bezoekers evenementen

Bezoekers stellen zich vrijwillig bloot aan de geluidbelasting. Het is aan de bezoeker om hierin zijn/haar eigen verantwoordelijkheid te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het gebruiken van gehoorbescherming of voldoende afstand van de luidsprekers aan te houden.

Toezicht en handhaving

In de notitie 'Evenementenbeleid in de praktijk' is aangegeven hoe het toezicht en de handhaving is geregeld bij evenementen.

Voorafgaand aan het evenement worden altijd afspraken gemaakt over het afregelen van het geluidsniveau met de organisatie en de geluidstechnici (soundcheck).

Toeziethouders van het Team Toezicht en Handhaving voeren bij grote muziekevenementen geluidmetingen uit om te controleren of de vergunde geluidsnorm wordt nageleefd.

Bij overschrijding van de geluidsnorm wordt de organisatie hierop aangesproken en wordt verzocht het geluidsniveau bij te stellen tot de norm die vergund is.

Als de geluidsnorm vaker wordt overtreden, is het mogelijk tijdens het evenement een last onder dwangsom op te leggen.

Ook achteraf kan handhavend worden opgetreden door de volgende keer nadere voorschriften op te leggen zoals het gebruik maken van een geluidsniveaubegrenzer of het opleggen van een preventieve last onder dwangsom.

Voor wat betreft het doorgeven en afhandelen van meldingen over geluidsoverlast, wordt tijdens het evenement samengewerkt met de meldkamer van de politie Friesland.

